

Частина перша



ГРАФСТВО ЛАНКАСТЕР
(ТЕПЕР ЛАНКАШИР),
ПОЧАТОК КВІТНЯ, 1612

Зберігай здоровою свою кров,
інакше вона вийде з-під твоєї влади і змусить коритися її примхам.

«Книга про соколине або ж яструбине полювання»,

Джордж Тербервіль, 1543–1597

Розважливість і справедливість

Девіз роду Шаттлворт

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

РОЗДІЛ 1



З листом у руці я розгублено вийшла з будинку. Не перевзулася у сабо, оскільки поспішала, тож улюблені рожеві туфельки з шовку просякли пізньою вранішньою рососою, що вкривала траву. Але все йшла, аж до високих дерев за лужком перед будинком. На ходу ще раз розгорнула зіжмаканого в кулаці листа, перевірити, чи він мені, бува, не примарився, чи не наснився, поки я дрімала у кріслі.

Ранок був прохолодний, з туманом і студеним вітром, що віяв з пагорба Пендл-гілл, тому попри сум'яття в думках я таки взяла плаща із закутка шафи. Мимохідь погладила Пака і зраділа, що руки не тремтять. Я не заплакала і не зомліла. Узагалі не зробила нічого особливого, хіба тільки згорнула прочитане так, як було раніше, і тихо спустилася сходами донизу. Ніхто мене не помітив, з усіх слуг на очі трапився тільки Джеймс, що сидів за столом у кабінеті, повз який я проходила. У голові промайнув здогад, що він, мабуть, теж прочитав

листа, бо дворецький нерідко розпечатує особисту пошту господаря, але я квапливо відштовхнула цю думку і вийшла через головний вхід.

Хмари нагадували кольором олив'яні глеки, з яких ось-ось поллеться через край. Я швидко пішла травою до лісу. Розуміла, що допитливі очі слуг легко розглядають з вікон мій чорний плащ серед поля, але мені треба було подумати на самоті. У цій частині Ланкаширу земля зелена й вогка, а сіре небо — широке й безмежне. Зрідка майне спалах рудого оленячого хутра, або блакитна шийка фазана, і на цьому тлі око вихоплює їх швидше, ніж вони встигають щезнути.

Я ще не заховалася під покровом дерев, як відчула новий напад нудоти. Відблювавшись, підбрала поділ, щоб, бува, не забруднити спідницю, і витерла рота хустинкою. Пралі Річарда оббризкують носовички трояндовою водою. Я заплющила очі й кілька разів глибоко втягнула повітря, а коли знову їх розплющила, то відчула, що трохи полегшало. Довкола тріпотіли дерева, радісно щебетали пташки, тож не минуло й хвилини, як Готорп залишився далеко позаду. У цих краях наш будинок на галявині, вимуруваний із теплого золотавого каменю, впадав у вічі так само, як і я. Дім не міг заховати тебе від лісу, який неначе підбирався все ближче і який було видно з кожного вікна, а от ліс міг заховати від тебе Готорп. Іноді здавалося, що будинок і пуща грають одне з одним у хованки.

Я дістала листа, знову розгорнула його, розгладивши папір, що поймався в маленькому, міцно стиснутому кулачку, і відшукала абзац, який мене приголомшив:

Ви можете легко визначити справжню природу небезпеки, яка загрожує вашій дружині, і як лікар та фахівець з питань пологів я, на превеликий жаль, вимушений донести до вас свою фахову думку: після огляду минулої п'ятниці тиждень тому я дійшов глибоко невтішного висновку, що вона не може і не повинна мати дітей. Надзвичайно багато залежить від вашого розуміння, що якби їй довелося ще раз народжувати, вона не переживе цього, а її земне життя добіжить кінця.

Тепер мене вже не було видно з будинку, тому не було потреби приховувати своїх почуттів. Серце шалено калатало, а щоки палали. Мене знову здолав напад нудоти, і я ледь не захлинулася, коли блювотна рідина обпекла язика.

Нудило вранці, удень і вночі, вивертаючи мене всю. Бувало, що й по сорок разів на день, а якщо тільки двічі, то я вважала, що мені поталанило. Від цих нападів на обличчі лопалися судини, залишаючи навколо очей тоненькі пурпурові прожилки, а самі білки забарвлюючи у червоний, як у диявола, колір. Препаскудний присмак у горлі тримався годинами, гострий і задушливий, як лезо ножа. Я не могла втримати в собі жодної їжі. Та й, зрештою, мені і їсти не хотілося, на превеликий жаль куховарки. Навіть мої улюблені марципани лежали широкими непокрайними плитками у коморі, а прислані з Лондона пуделка з льодяниками припадали пилом.

Три попередні рази мені не було так тяжко. А зараз я почувалася так, ніби дитя, яке росте всередині, намагається вибратися назовні через моє горло, а не між ногами, як інші, котрі давали знати про своє передчасне народження червоними струмками по моїх стінах. Їхні позбавлені життя маленькі тільця наводили страх, і я дивилася, як їх загортають у полотно, наче свіжі хлібини.

— Недовго ж тобі судилося побути на цьому світі, бідолашко? — промовила минулого разу повитуха, витираючи мою кров зі своїх різницьких рук.

Чотири роки заміжжя, трое пологів, але й досі немає спадкоємця в дубовій колиці, яку мені подарувала мати, коли ми з Річардом побралися. Я бачила, що вона дивиться на мене так, ніби я їх усіх підвела.

І все ж таки я не могла осягнути розумом, що Річард знав висновок лікаря і просто дивився, як я гладшаю, ніби індичка в очікуванні Святвечора. Лист був запханий поміж кількома іншими папірцями, що залишилися після моїх попередніх трьох пологів, тож він міг

його й не побачити. Чи, можливо, вирішив, що краще приховати цей лист від мене? Раптом здалося, що слова самохіттю злетіли з паперу й обвилися навколо моєї шиї. Вони були написані чоловіком, ім'я якого ні про що мені не говорило, бо мене так скрутило, коли він приїздив, що я не запам'ятала про нього анічогісінько — ні його обмацувань, ні голосу, ні того, чи був він уважним.

Я не зупинялася перевести подих, і мої черевички вже були остаточно зіпсовані, наскрізь просякнуті зеленкуватою багниюкою. Коли один з них застряг у багні і я з розгону ступила ногою в панчосі на мокру землю, терпець мені урвався. Обома руками я зібгала того листа й щосили жбурнула геть, переживши коротку мить зловтіхи, коли він відскочив від дерева за кілька ярдів від мене.

Якби я не зробила цього, то не побачила б ані кролячої ноги за кілька дюймів від місця, де впав пожмаканий лист, ані кролика, якому вона належала, — чи принаймні того, що від нього залишилося, тобто понівеченої мішанини з хутра і крові, а потім ще одного, і ще одного. Мені доводилося полювати на кроликів, тож я бачила, що цих убив не сокіл і не яструб, бо птахи зазвичай роблять це без зайвої крові й одразу ж повертаються назад до господаря. Потім зауважила іще щось: поділ коричневої спідниці, який тягнувся по землі, підібгані коліна, а над ними — нахилену постать, обличчя, білий чепець. За кілька ярдів стояла навколішки і пильно дивилася на мене молода жінка. Вона сторожко напружилася всім тілом, як тварина. Убого вдягнена в домоткану сукню з грубої вовни без корсажу, тому я й не розгледіла її відразу серед усього того зелено-коричневого розмаю. З-під її чепця спадали кучері лляного волосся. Обличчя — видовжене й вузьке, великі очі такого незвичайного кольору, що це було помітно навіть на відстані — кольору золота, як у новеньких монет, але золота тепло. У її погляді було щось надзвичайно мудре, ледь не чоловіче, і хоча вона сиділа навпочіпки, а я стояла, на якусь мить мене пройняв страх, так ніби заскочили за чимось негожим саме мене.

У її руках теліпався ще один кролик і дивився на мене осклілим оком. Його хутро було вкрите червоними плямами. На землі біля спідниць жінки лежав розкритий грубий мішок. Вона звелася на ноги. Легкий вітерець скуйовдив листя і траву навколо нас, незнайомка ж із незворушним обличчям стояла наче закам'яніла. Тільки мертвий кролик легенько похитувався у її руках.

— Хто ти? — запитала я. — Що ти тут робиш?

Вона лише мовчки взялася запихати мертвих кроликів у свій мішок. Мій зіжмаканий лист яскраво білів посеред тієї кривавої бійні і, побачивши його, жінка на секунду зупинилася, а її довгі, закривавлені пальці застигли.

— Дай мені його, — grimнула я.

Підібравши листа, незнайомка простягла його мені, не сходячи зі свого місця, а я, зробивши кілька стрімких кроків, вихопила листок з її рук. Вона не зводила своїх золотавих очей з мого обличчя, і я подумала, що мене ще ніколи так прискіпливо не розглядали незнайомі люди. На коротку мить мені стало цікаво, якою вона бачить мене — у хатньому взутті, з одним черевичком, що застряг у болоті. Мое обличчя, мабуть, розпашілося від блювання, а білки очей вкрилися червоними прожилками. Від кислоти в роті мій язик затерп.

— Як тебе звати?

Вона мовчала.

— Ти жебрачка?

Вона похитала головою.

— Це моя земля. Ти без дозволу полюєш на кролів на моїх землях?

— На *ваших* землях?

Її голос, наче кинутий у воду камінець, зруйнував усю загадковість. Звичайнісінька сільська дівчина.

— Я — Флітвуд Шаттлворт, господиня Готорн-голлу. Це земля мого чоловіка. Якщо ти з Падігема, то маєш знати це.

— Я не з Падігема, — тільки й відповіла вона.

— Ти знаєш, як карають за полювання на чужих землях?

Дівчина оцінила поглядом мій цупкий чорний плащ, мідно-червону тафтяну сукню, що визирала з-під нього. Я розуміла, що шкіра у мене бліда, а чорняве волосся ще й надає їй землистого відтінку, і мені не подобалося, що про це довелося згадати через якусь незнайомку. Вона, мабуть, молодша за мене, проте вгадати, скільки їй років, я не могла. Її брудну сукню, здавалося, місяцями не чистили і не провітрювали, як і чепець, що набув кольору овечої вовни. За мить я глянула на її очі, і наразилася на спокійний і сповнений гідності погляд. Я насупилася і задерла підборіддя. Маючи зріст чотири фути одинадцять дюймів, я завжди була менша за інших, але залякати мене було непросто.

— Мій чоловік прив'яже тебе за руки до коня і потягне в магістрат, — сказала значно зухваліше, ніж збиралася. Вона мовчала, і тишу порушували лише шелест листя і шум гілля на вітрі. Я запитала ще раз:

— Ти жебрачка?

— Я — ніхто, — дівчина простягнула мені мішок. — Заберіть їх. Я не знала, що це ваша земля.

Дивна відповідь, тож я замислилася, що казатиму Річарду. Згадала про лист у руці. І стиснула його ще міцніше.

— Як ти їх убила?

Вона пирхнула:

— Я їх не убивала. Їх убили.

— Як дивно ти говориш! Як тебе звати?

Я ще не договорила, як вона повернулася і помчала геть між деревами, наче коричнево-золотий спалах. Її білий чепець миготів між стовбурами дерев, а мішок за плечима метлявся разом зі спідницями. Ноги дівчини молотили землю, швидкі та спритні, як у звіра, і за мить ліс безслідно поглинув її.

РОЗДІЛ 2



Брязкання шкіряного пояса Річарда всюди випереджувало його власника. Мабуть, це давало йому відчуття влади — всі чули подзвін його грошей ще до того, як з'являвся він сам. Зачувши знайоме дзеленчання і кроки шеврових чобіт на сходах, я глибоко вдихнула і струсила гадану порошок із сорочки. Коли він зайшов, бадьорий і жвавий після поїздки у справах до Манчестера, я вже встала з крісла. Золота сережка у його вусі блищала, а сірі очі сяяли.

— Флітвуд, — привітався він, обхопивши мою голову долонями.

Я прикусила уста в місці, де він торкнувся їх поцілунком. Чи не зрадить мене голос, коли озвуся? Ми були в гардеробній, і він напевне знав, що я там. Тільки в цій кімнаті я почувалася, як удома, хоча у Готорпі до нас ніхто не мешкав. Завжди вважала, що дядечко Річарда під час планування будинку проявив себе як чоловік із напрочуд сучасними поглядами, коли додумався зробити спеціальну кімнату для одягання, хоча

в нього навіть не було дружини. Звісно, якби будинки проектували жінки, гардеробні були б такі ж обов'язкові, як і кухня. Після мого власного дому з вугільно-чорного каменю під сірим небом я почувалася радше принцесою, аніж господинею дому у Готорпі з його пишною теплою барвою, що нагадувала схід сонця, з трьома поверхами, що виблискували віконними шибками, наче самоцвіти у короні, і з вежею посередині. Річард провів мене через лабіринт кімнат, і від усього того свіжого тиньку, блискучого облицювання стін та невеликих галерей, де юрмилися декоратори, слуги й теслі, у мене запаморочилося в голові. Я все більше намагалася залишатися на горішніх поверхах, щоб не плутатися під ногами. Якби у мене на руках було немовля або дитя, яке треба водити вниз до сніданку, я, мабуть, почувалася б інакше. Та оскільки дитини не було, то сиділа у своїх покоях і гардеробній, звідки відкривався приємний краєвид на стрімку річку Калдер і пагорб Пендл-гілл.

— Знову розмовляєш зі своїми сукнями? — запитав чоловік.

— Як завжди.

Пак, мій чудовий бордоський дог, підвівся з турецького килима, потягуючись і позіхаючи, при цьому роззявивши пащу так широко, що в неї могла би вміститися моя голова.

— Страшна звірюка, — промовив Річард, присідаючи біля пса, — вже скоро наші почуття належатимуть не тільки тобі. Доведеться поділитися. — Він зітхнув і, стомлений довгою дорогою, став навколішки. — Ти здорова? Не втомилася?

Я кивнула, ховаючи під капелюшок неслухняне пасмо волосся. Останнім часом, коли я його розчісувала, воно почало вилазити великими чорними жмутами.

— Ти стурбована. Ти не... Ти ж не...

— Усе гаразд.

Лист. Запитай його про лист. Слова застрягли у мене в горлі, як стріла, що ось-ось зірветься з тятиви лука, а на його вродливому

обличчі відобразилося тільки полегшення. Дивлячись в очі Річарда, я трохи задовго мовчала, розуміючи, що втрачаю можливість для запитання, що вона втікає, наче пісок крізь пальці.

— От і гаразд, та й моя поїздка у Манчестер була вдалою. На думку Джеймса, йому завжди треба їздити разом зі мною, але я й сам чудово даю раду. Можливо, він сердиться тільки тому, що я забуваю виписати квитанції. Я вже казав йому, що тримаю їх у голові не згірше, ніж якби вони були в кишені піджака. — Він замовк, не зважаючи на Пака, який обнюхував його. — Ти якась мовчазна.

— Річарде, я прочитала сьогодні листи повитухи. І лікаря, який приймав останні пологи.

— А я ледь не забув.

Він сьгнув рукою у глибини зеленого оксамитового камзола, випромінюючи дитячу втіху. Я чекала, і за мить він, витягнувши руку з кишені, поклав мені на долоню дивну річ — маленький срібний меч, завдовжки як ніж для розрізування листів, з блискучим золотим руків'ям. Проте його кінчик був затуплений, а з усіх боків на мініатюрних гачечках звисали маленькі кульки. Я повернула іграшку в руці, і вона мелодійно задзвеніла.

— Це брязкальце. — Річард весь аж сьаяв від захвату, а тоді струснув іграшку так, що вона задзвеніла, як кінський запряг, що зненацька зупинився на бігу. — Подивися, дзвіночки. Для нашого сина.

Він навіть не спробував приховати туту в голосі. Я подумала про замкнену шухляду в одній зі спалень. У ній лежало з пів дюжини речей, які він купив у попередні рази — шовкова сумочка з нашими ініціалами, коник зі слонової кістки, який поміщався на долоні. У довгій галереї стояли лицарські обладунки, куплені на честь того, що мій живіт уперше почав збільшуватися. Його віра в те, що він матиме дитину, була чиста й сильна, як стрімкий потік, навіть коли він продавав вовну у Престоні, то не міг пройти мимо ремісника, який продавав мініатюрних тваринок, або ж у крамниці нашого кравця не накинути оком на сувій шовку, що переливався

перламутром. В останньому випадку він просто не знав, буде у нас син чи донька, а я нічого і не просила, поки не стала матір'ю. Кожен дарунок від нього був символом моєї поразки, і мені хотілося усе те спалити і дивитися, як небо ковтає дим, що піднімається з димаря. Водночас я розмірковувала про те, де би опинилась без свого чоловіка, і тоді моє серце повнилося стражданням, бо він приносив мені щастя, а я дала йому всього лишень три втрати, душі яких розвіяв легесенький вітерець.

Я зробила ще одну спробу:

— Річарде, може ти хочеш мені щось розповісти?

Зблиснула його сережка, і він уважно подивився на мене. Пак позіхнув і вмовився на килимі. Звіддалік, з нижнього поверху, Річарда покликав низький голос.

— Внизу Роджер, — сказав він. — Треба йти до нього.

Я з полегшенням поклала брязкальце на крісло, а Пак почав його допитливо обнюхувати.

— Тоді я теж спускаюся.

— Я піднявся тільки перевдягнутися. Ми збираємося на полювання.

— Але ти цілий ранок їхав верхи.

Він усміхнувся:

— Полювання — це не *їзда верхи*, а полювання.

— Тоді я з вами.

— Ти готова до цього?

Я усміхнулася і знову повернулася до своїх суконь.



— Флітвуд Шаттлворт! Що я бачу, яка ж ти бліда! — голос Роджера гучно застугонів у дворі конюшні. — Ти біліша за сніжинку, але вдвічі гарніша. Річарде, ти не годуєш своєї дружини?

— Роджере Ноувелле, ви таки вмієте дати жінці відчуття власної неповторності, — усміхнувшись, промовила я, сідаючи на коня.

— Ти вдягнена для полювання. Вже впоралася з усіма ранковими дамськими заняттями?

Він сидів верхи, високий і кремезний, із запитально зведеною сивою бровою, а його голос відлунював по всій конюшні.

— Я вирішила побути у товаристві улюбленого судді.

Я скерувала коня так, щоб їхати між двома чоловіками. Роджер Ноувелл був приємним у спілкуванні, і хоча, слід зізнатися, я раніше трохи побоювалася його, бо не мала батька, з яким могла б його порівнювати. За віком він міг би бути мені чи Річарду батьком, та й навіть дідом, а оскільки і мій, і чоловіків батьки давно померли, він став нашим другом, коли Річард успадкував Готорп. У день нашого прибуття до маєтку Роджер приїхав до нас верхи, привіз трьох фазанів і залишився до вечора, розповідаючи, як ведеться у цих краях, і про всіх, хто тут живе. Ми вперше приїхали в цю частину Ланкаширу, з його пагорбами і тінистими лісами, і, звісно ж, нікого не знали, а він знав страшенно багато. Роджер став частиною нашої сім'ї, невід'ємною, як успадковані меблі, бо довгі роки знався з Шатлвортами і з давно покійним дядьком Річарда, який був старшим суддею Честера і кровно пов'язаним з королівським престолом. Слід зізнатися, він сподобався мені з першої ж миті знайомства. Він яскраво горів, як та свічка, а його настрої легко мінялися, зігріваючи теплом і мудрістю, де б він не був.

— Новини з палацу. Схоже, король нарешті знайшов гідного жениха для доньки, — оголосив Роджер.

Гончаки на псарні шаленіли, зачувши нас, тож їх випустили, і собача зграя, тяжко хекаючи, звивалася біля кінських копит.

— І хто ж він?

— Фрідріх V, курфюрст Пфальцу і король Богемії. Він цього року прибуде до Англії і, сподіваюся, покладе край параді блазнів, які змагаються за руку принцеси.

— Ви поїдете на весілля? — запитала я.

— Є така надія. То буде найпишніше весілля у королівстві уперше за багато років.

— Цікаво, яка в неї буде сукня, — подумала я вголос.

Роджер не почув мене через гавкотіння собак, і вони з Річардом рушили з двору розпочинати полювання. Я збагнула, що з гончаками на повідках затівається гонитва за оленем, і пожалкувала, що не запитала про це раніше. Зацькований олень, який б'є на всі боки рогами і заковує очі, — не надто приємне видовище. Полювання на будь-яку іншу тварину я би ще якось пережила. Я замислилася, чи не повернути додому, але ми вже заїхали в гущавину, тому погнала коня вперед. Підручний Едмунд мчав поряд із гончаками і стримував їх. Я краєм вуха чула уривки їхньої притишеної розмови, але мовчки їхала вслід, поки ми пробиралися між деревами. У пам'яті зринула нещодавня картина: розлита кров, осклілі очі і незнайома жінка із золотавим волоссям.

— Річарде, — втруtilась я у їхню розмову. — На наших землях вчора був порушник.

— Що? Де?

— Десь південніше від будинку, в лісі.

— А чому Джеймс мені нічого не сказав?

— Бо я йому не розповідала.

— То зайду бачила *ти*? А що ти там робила?

— Я... вийшла на прогулянку.

— Я ж казав тобі не виходити з дому самій. Ти могла заблукати, або потрапити у капкан і... поранитися.

Роджер мовчки слухав.

— Все *гарзд*, Річарде. До того ж це був не чоловік, а жінка.

— Що вона робила? Вона заблукала?

У ту ж мить я збагнула, що розповідати йому про кроликів не варто, бо не зможу підшукати потрібних слів, щоб описати побачене.

— Так, — зрештою відповіла я.

Роджер розвеселився:

— У тебе таки нестримна уява, Флітвуд. Ми вже було подумали, що на тебе в лісі напав якийсь дикун, а ти всього-на-всього натрапила на жінку, що заблукала в хащах.

— Так, — ледь чутно відізналася я.

— Хоча тепер навіть така зустріч може бути небезпечною. Ти, мабуть, чула, що трапилося із мандрівним торговцем Джоном Лоу в Коуні?

— Ні, не чула.

— Роджере, не обов'язково страхати її байками про відьом, їй уже й без того сняться жахіття.

Я роззявила рота від несподіванки й почервоніла. Уперше Річард при комусь загадав про кошмари, і я не могла навіть повірити, що він про це сказав при сторонніх. Але перо на його капелюсі продовжувало похитуватися, і він не зупинився ні на мить.

— Розкажіть мені, Роджере.

— Самотня подорожня жінка не завжди така безневинна, як може здатися. Джон Лоу вже переконався в цьому і не забуде до самої смерті, яка, найімовірніше, не забариться, прости Господи. — Роджер зручніше вмовстився у сідлі, відкинувшись назад. — Два дні тому його син Абрахам приходив до мене у Рід-голл.

— Я його знаю?

— Ні, це фарбувальник тканин у Галіфаксі. Хлопець непогано влаштувався з огляду на те, хто його батько.

— І що, він знайшов відьму?

— Ні, *послухай же*.

Я зітхнула й пожалкувала, що не залишилася вдома у маленькій вітальні зі своїм псом.

— Джон ішов крамарським путівцем, яким возять вовну в околицях Коуна, і зустрів малу дівчинку. Він подумав було, що то жебращка. Вона попросила у нього кілька шпильок, а коли той сказав,

що не дасть, — Роджер зробив паузу, аби справити більше враження, — прокляла його. Чоловік пішов собі далі й раптом почув, як мала щось тихо проказує у нього за спиною, так ніби з кимсь розмовляє. У нього по тілу забігали мурашки. Спочатку йому здалося, що то вітер, проте коли озирнувся, вона пильно дивилася на нього своїми чорними очима, а її губи щось шепотіли. Чоловік умить дав ходу, але не пройшов і тридцяти ярдів, як почув, що за ним хтось біжить, а потім щось величезне, подібне на чорного собаку накинулося на нього і, поваливши на землю, покусало геть усього.

— Щось *подібне* на чорного собаку? — перепитав Річард. — Раніше ви казали, що то *був* чорний собака.

Роджер пропустив його слова повз вуха.

— Джон закрив обличчя руками і просив пощадити його, а коли розплющив очі, пса вже не було. Щез. А з ним і дивна дівчина. Хтось знайшов його на стежці і довів до найближчого заїзного двору, але сам він за ледве міг рухати руками й ногами. Не міг і говорити. Одне його око так і не розплющилося, половина обличчя скривилася. Торгівець залишився на заїзному дворі, але наступного дня та дівчинка з'явилася знову й нахабно попросила у нього пробачення. Вона твердить, що не хотіла проклинати його, проте не змогла впоратися зі своєю відьомською силою.

— Вона зізналася? — я згадала вчорашню дівчину. — А яка вона з вигляду?

— Відьма як відьма. Дуже кістлява і зухвала на вигляд, чорнява, обличчя понуре. Моя мати каже ніколи не довіряти чорнявим людям, бо у них зазвичай ще й така сама чорна душа.

— *У мене* чорняве волосся.

— Ти хочеш дослухати?

У дитинстві матір погрожувала зашити мені рота. Вона удвох із Роджеровою матір'ю мали би про що поговорити.

— Пробачте, — відповіла я. — То цей чоловік одужав?

— Ні, і можливо, вже й не одужає, — похмуро відповів Роджер. — Цей випадок непокоїть вже сам собою, але є одна річ, яка тривожить мене ще більше: собака. Доки він вільно блукає Пендлом, небезпека чекає на кожного.

Річард метнув на мене насмішкуватий скептичний погляд, а потім стрімко помчав уперед, щоб наздогнати полювання. Думка про того звіра не злякала мене, зрештою, я сама тримала дога, що був завбільшки як мул. Але сказати цього не встигла, бо Роджер повів розмову далі.

— Через кілька ночей після пригоди Джон Лоу на заїзному дворі прокинувся від того, що почув поряд чиесь дихання. Над його ліжком стояв величезний звір, розміром з вовка, з вишкіреними іклами й вогняними очима. Він зрозумів, що то дух, бо така проява не могла бути земним створінням. Можете уявити його жах, адже людина не могла ні рухатися, ні говорити, хіба тільки стогнати. І хто ж, як не сама відьма за якусь мить опинилася біля його ліжка на місці потвори.

Мені здалося, ніби по шкірі провели пір'їною.

— То воно перетворилося на жінку?

— Ні, Флітвуд, ти колись хоч що-небудь чула про фамільярів? — я похитала головою. — Тоді раджу почитати Книгу Левіта. Щоб не розводитися довго, скажу, що під личиною покровителів відьом ховається диявол. Таким способом він примножує своє царство, якщо можна так висловитися. У цієї дівчини дух-покровитель прибрав подобу пса, але він може прибирати будь-яку іншу подобу, наприклад, тварини чи дитини. Він з'являється до неї, щоб виконати її бажання, і минулого тижня вона так і сказала скаліченому Джону Лоу. Фамільяр — найпевніша ознака відьми.

— А вам доводилося бачити такого духа?

— Звісно, ні. Диявольське створіння навряд чи з'явиться перед богобоязливою людиною. Лише ті, хто похитнувся у вірі, можуть відчути його присутність. Його живить низький моральний дух.